

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Radványi Katalin ügyvéd által képviselt (felperes neve) felperesnek a dr. Simits Iván ügyvéd által képviselt (alperes neve) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása miatt indult perében a Fővárosi Bíróság 2008. június 11-én kelt, 33.P.22.225/2006/21. számú ítélete ellen az alperes által 23. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 30.000 (Harmincezer) forint másodfokú perköltséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 60.000 (Hatvanezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A ... -i számában „...” címmel jelentetett meg cikket egy képpel együtt, azzal az aláírással, „Nem valószínű, hogy komolyabb gondot okoznak a patika számlák ...nek, aki a ... választási óriásplakátjain kesereg a szívgyógyszerek árainak emelkedése miatt. Az idős hölgy ... él egy négyemeletes ház földszintjén, a másik ugyanabban a kerületben található lakását pedig bérbe adja egy magazin kiadójának”. A cikkel ellentétben a választási plakáton nem a felperes képmása szerepel.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a jó hírnevét, a képmáshoz fűződő személyiségi jogát, magántitkát és 1.500.000 Ft nem vagyoni kártérítés iránti igényt is előterjesztett.

Előadta, hogy az alperes perbeli cikke valótlan tényt állított akkor, amikor azt sugalmazta, hogy hazudott és arcát eladta politikai célokra, holott jó módú nyugdíjas.

Az alperes a hozzájárulása nélkül adott hírt vagyoni helyzetéről és ezzel megsértette a magántitokhoz fűződő személyiségi jogát is. Nem vagyoni kártérítés iránti keresetét azzal indokolta, hogy állapotában hátrányos változás következett be, egészségügyi állapota megromlott, nehezült életvitele, különféle atrocitások és inzultusok érték őt.

Az alperes a kereset részbeni elutasítását kérte. Azt nem vitatta, hogy a magántitokhoz fűződő személyiségi jogát a felperesnek megsértette, azonban a képmás védelméhez fűződő személyiségi jogsértés körében előadta, hogy miután a plakát nem a felperes képmását ábrázolja, ezért nem sértett személyiségi jogot. Nem sérült a jó hírneve sem, mert azt valóban valótlanul állította, hogy a plakáton a felperes szerepel, azonban róla sértőt nem közölt. Megítélése szerint a felperes az őt ért kárt és a jogsérelem bekövetkeztét, illetve az alperesi közrehatást, az okozati összefüggést nem igazolta és arra is hivatkozott, hogy a kártérítés összege eltúlzott.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes jó hírnevét, amikor a ... című napilap ...-i számának harmadik oldalán megjelent „...” című cikkében valótlanul állította, hogy a felperes kesereg a ... választási óriásplakátjain a szívgyógyszerek árának emelkedése miatt.

Megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes magántitokhoz fűződő jogát a fenti cikkben, amikor nyilvánosságra hozta, hogy a felperes ... él egy négyemeletes ház földszintjén, a másik, ugyanabban a kerületben található lakását pedig bérbe adja egy magazin kiadójának.

Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 1.000.000 Ft tőkét, továbbá 60.000 Ft perköltséget.

Az ezt meghaladó keresetet elutasította. Az alperest 60.000 Ft, a felperest pedig 30.000 Ft illeték megfizetésére hívta fel az államnak külön felhívására.

Az ítélet indokolásában elsődlegesen a Pp. 221. § (2) bekezdésére utalással rögzítette, hogy az alperes a magántitok sértést elismerte, az erre vonatkozó felperesi keresetet nem vitatta, így a jogelismerésre tekintettel az elsőfokú bíróság bizonyítási eljárást nem folytatott le és az ítélet részletes indokolását is mellőzte.

A képmáshoz fűződő személyiségi jogsértés körében ismertette a Ptk. 80. § (1)-(2) bekezdését, majd kifejtette, hogy a cikk mellett is megjelentetett plakáton nem a felperes szerepel, így ahhoz a felperesnek nincs köze, így személyiségi jogát az alperes nem sérthette, hiszen a felperes képmását sem az alperes nem hozta nyilvánosságra, sem az semmilyen más módon a perbeli adatok szerint nem került nyilvánosságra, így az erre vonatkozó kereseti kérelem megalapozatlan.

A jóhírnév sérelme körében ismertette a Ptk. 78. § (1) bekezdését, a Legfelsőbb Bíróság általános személyhez fűződő jogi perekben is alkalmazandó PK 12. számú állásfoglalásának II. pontját. Kifejtette, hogy az alperes által megjelentetett cikk hírként adott számot arról, hogy a negatív kampányban részt vevő, magát szegénynek feltüntető felperes valójában jó anyagi körülmények között él. Megítélése szerint ez a cikk burkoltan azzal a szándékkal készült, hogy a választásban a másik oldalon állók által állított „...” tényközlést cáfolja. Az alperes tehát a való tények és a valótlan tényállítások sajátos csoportosításával azt a hamis

látszatot keltette, mintha a választási plakáton a felperes keseregne, holott nincs semmilyen anyagi gondja.

Rámutatott, hogy az alperesi lapnak nem a felperes személyének konkrét lejáratása volt a célja, hanem a választási kampányban másik oldalon állók állításának a cáfolata. Ez azonban nem változtat azon, hogy a cikkben közöltekkel a felperes társadalmi megítélése rendkívül hátrányosan változott. Erre tekintettel megállapította, hogy a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi joga az alperesi valótlan tényközlés által sérült, és a felperes nevének, vagyonának a nyilvánosságra hozatala, a közlés hangvétele valamint az, hogy hiteltelen személynek állította be, az is megvalósította a jogsértést.

A nem vagyoni kártérítés körében ismertette a Ptk. 84. § (1) bekezdésének e) pontját, a Ptk. 339. §-át, a Ptk. 355. §-ában foglaltakat, valamint az Alkotmánybíróság 34/1992.(VI. 1.) számú határozatát és annak indokolását.

A bizonyítási eljárás eredményeként megállapította, hogy a felperes állapota a cikk megjelenését követően romlott, kialakult a pánikbetegsége, az utcán gyakorta rosszul lett és az utcán többször leköpték, a kaputelefonján felcsöngettek, minősíthetetlen, gyakran durva, obszcén jelzőkkel illeték, így az alperesi magatartás következtében a felperes testi és lelki életminősége csökkent.

A kármegelőzési kötelezettség körében mérlegelte a rendelkezésre álló adatokat és arra a következtetésre jutott, hogy a felperes úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Az alperes nem bizonyította, hogy a felperes lecsapta volna a telefonkagylót, amikor újságírója megkereste, és az sem volt kétségen kizáróan megállapítható, hogy ki és milyen körülmények között hívta a felperest és mit mondott neki.

Megítélése szerint a felperes magatartása nem játszott közre a kár kialakulásában. Önmagában az a körülmény, hogy egy alkalommal a személyének tisztázása érdekében a ... szerepelt, semmiképpen sem értékelhető a terhére, ugyanígy az sem, hogy a ... ez ügyben milyen cikket jelentetett meg.

Az alperesi felróhatóság körében ismertette a sajtóról szóló 1986. évi II. törvény 20. §-át, a 3. §-ában foglaltakat. Az általános elvi fejtegetést követően kifejtette, hogy a közölt hír a felperesből közszereplőt generált annak ellenére, hogy ezt ő „akaratlagos módon” vállalta volna. Azt kétséget kizáróan megállapítani nem tudta, hogy az alperes munkatársai kitől szereztek információkat, az viszont bizonyos, hogy a szükséges és kellő mértékű ellenőrzést a nyilvánosságra hozatal előtt nem végezték el. Maga a cikk sem azt tartalmazta, hogy a szomszédok megerősítették, hogy a plakáton a felperes látható, hanem azt, hogy nem cáfolták. Akkor lett volna hiteles és ellenőrzött a hír, ha legalább egy személy kifejezetten úgy nyilatkozik, hogy a plakáton a felperes szerepel. Az alperes tehát nem úgy járt el, ahogy adott helyzetben általában a médiától elvárható lenne.

Mérlegelte a felperes elnehezült lelki és fizikai életvitelét, az őt ért atrocitásokat, az alperes jogellenes magatartását, a felróhatóságának a mértékét, a felperes közrehatásának hiányát és azt, hogy a cikk kifejezetten egy politikailag kiélezett időszakban és környezetben jelent meg valamint azt is, hogy a felperest idős kora ellenére az alperesi írás a „politikai közvélemény porondjára lökte”, hogy tágabb

környezete is megismerte a nevét, vagyoni helyzetét a lap a közvélemény előtt feltárta, s mindezen körülmények alapján a Pp. 206. § (3) bekezdésére figyelemmel állapította meg a nem vagyoni kártérítés összegét.

A perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést.

Kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság a jóhírnév sérelem, valamint a kártérítés vonatkozásában a bizonyítékokat nem okszerűen mérlegelte, így téves következtetésre jutott. Sérült a közvetlenség elve is, mert az elsőfokú bíróság kizárólag az iratok alapján állapította meg a tényállást.

Kifejtette, a felperes semmivel nem bizonyította, hogy az alperesi írás következtében hátrány érte volna, csak idős korára, betegségére, rosszulleteire hivatkozott. Ezek a betegségek, a különböző atrocitások, telefonos zaklatások, „becsengetések azonban nem állnak ok-okozati összefüggésben a sajtóközleménnyel.

Utalt arra, hogy a perbeli írás kizárólag a ... kerületet jelölte meg, ennek alapján azonban a felperes lakcímének beazonosítása nem volt lehetséges.

Állította, hogy a különböző inzultusok az órásplakáton megjelent fénykép hasonlóságának volt köszönhető, miután a felperes „megszólalásig hasonlít” a plakáton szereplő ...-hoz. Ezt támasztja alá az, hogy még a perben kihallgatott tanúk közül is többen kérdést intéztek a felpereshez, amiatt hogy valóban ő szerepel-e a választási plakáton. Az is, hogy a felperest különböző ismeretlen személyek zaklatták a választási plakáton szereplő személyhez való hasonlóság és nem az alperesi írás következménye volt. Arra is hivatkozott, hogy a bérbeadásból származó jövedelemre vonatkozó közlés, illetve, a szívgyógyszer áremelkedése miatti „kesergés” még nem teszi hiteltelenné a felperest, mert az átlagosnál jobb jövedelmi viszonyok között élő személyeket is megilleti az a jog, hogy az áremelkedéseken felháborodjanak vagy keseregjenek.

Előadta, hogy többször próbálták a kapcsolatot felvenni a felperessel, annak érdekében hogy tisztázzák a kialakult helyzetet, azonban ... bemutatkozását követően a felperesi telefonvonal megszakadt, a további hívások pedig nem vezettek eredményre. Elvárhatónak tartotta, a telefonos megkeresésre történő felperesi válaszadást még akkor is, ha nem a lap olvasója, illetve ha az újságot nem kedveli.

Az alperesi szerkesztőség tehát az elvárhatóságnak megfelelően mindent megtett a plakáton szereplő személy azonosítása érdekében, így nem rajtuk múlt, hogy a felperesnek nem sikerült tisztáznia, hogy ő szerepel-e a plakáton vagy sem.

Mindezek alapján megállapítható, hogy a felperes jelentősen közrehatott a kár bekövetkeztében.

Az alperes - a magántitokhoz fűződő személyiségi jogsértés megállapítását nem vitatva - kérte fellebbezésében a kereset elutasítását és azt, hogy a másodfokú bíróság értékelje a kártérítés vonatkozásában a felperes közreható magatartását.

Az alperes fellebbezése nem alapos.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem és ellenkérelem keretei között bírálta felül a Pp. 253.§. (3) bekezdése alapján.

A Fővárosi Ítéltábla megítélése szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás eredményeként a tényállást helyesen állapította meg és az abból levont jogi következtetése, döntése is helytálló, azzal a másodfokú bíróság egyetértett.

Az alperes fellebbezése nem tartalmazott olyan bizonyítékokat, hivatkozásokat, amelyeket az elsőfokú bíróság az érdemi határozata meghozatalakor ne vett volna figyelembe. A másodfokú bíróság szükségesnek tartja kiemelni azt, hogy a Ptk. 75. § (1) bekezdése általános védelemben részesíti a személyiségi jogokat, amikor kimondja, hogy a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani.

Az általános védelem biztosításán túlmenően a törvény a legjelentősebb személyiségi jogokat külön is nevesíti, így a Ptk. 78. § (2) bekezdése szerint a jóhírnév megsértése akkor valósul meg, ha valaki más személyre vonatkozó sértő, valótlan tényről állít vagy híresztel, illetve való tényről hamis színben tüntet fel.

Az alperes fellebbezésében előadta, hogy a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát nem sértette, valótlanul állította a cikkében. Ugyanakkor megállapítható volt, hogy a felperes nem vett részt a ... választási kampányában, nem kesergett a szívgyógyszerek árának emelkedése miatt. Ezt a bizonyítási eljárás során maga az alperes sem cáfolta, de arra hivatkozott, hogy a felperes jövedelmére, vagyoni helyzetére vonatkozó állításai megfeleltek a valóságnak.

Azt a felperes sem vitatta, hogy ... él és egy ingatlanát bérbeadás útján hasznosítja, azonban az alperesi cikk illetve plakát illusztráció szerinti „...” és „kesereg a szívgyógyszerek áremelkedése miatt” nem felel meg a valóságnak, ilyen tartalmú nyilatkozatokat nem tett.

Az alperes a plakáton szereplő személy képmásának, az azon szereplő feliratnak a közlésével valamint a „...” című cikk állításaival, a valóságos tények megtévesztő csoportosításával, a képmással összefüggésben közöltekkel egyértelműen a felperes személyét érintő valótlan tényállításokat hozott nyilvánosságra. Személyét hiteltelenné tette, olyan személyként tüntette fel, aki „jobb” anyagi körülményei ellenére a „rosszabb” megélhetése miatt a ... választási kampánya során, egy óriásplakáton „kesereg”.

Ezen összefüggés miatt az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor megállapította a felperes jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi joga megsértését.

A nem vagyoni kártérítési igény vizsgálatánál helytállóan vette figyelembe az elsőfokú bíróság a Ptk. 84. § (1) bekezdésének e) pontját, a Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdésében foglaltakat, amelyek értelmében a nem vagyoni kártérítés az adott személyiség értékminőségében bekövetkezett csökkenés ellensúlyozására hivatott, mértékének pedig ahhoz kell igazodnia, hogy ez a személyiséget jellemző helyzet milyen mértékű kedvezőtlen irányú változást idézett elő a jogsérelmet szenvedett félnél.

Tehát azt kell vizsgálni, hogy a jogsértő magatartás mennyiben eredményezett az adott személyről kedvezőtlen értékítéletet, mennyiben hatott ki negatívan a társadalmi megítélésére. A kártérítés általános szabályainak megfelelően a nem

vagyoni kártérítés esetében is vizsgálni kell a jogellenes, felróható magatartást, olyan hátrány bekövetkezését, amely csak nem vagyoni kártérítéssel kompenzálható és a kettő között okozati összefüggésnek kell fennállnia.

A fentiekben túlmenően a nem vagyoni kártérítés körében az Alkotmánybíróság 34/1992. (VI. 1.) AB számú határozatát és a Legfelsőbb Bíróság iránymutatása alapján kialakult bírói gyakorlatot kell irányadónak tekinteni.

A széleskörű bizonyítási eljárás során meghallgatott tanúk, valamint a felperes személyes nyilatkozata alapján egyértelműen megállapítható volt, hogy a felperest a „plakát arc” és az alperesi cikk egyidejű figyelemfelhívó közlése hátrányosan érintette, személyének megítélését hátrányosan befolyásolta. Egészségügyi állapota romlott, különböző atrocitások érték, közvetlen környezetében is és ismeretlen személyek is olyan jelzőkkel, megjegyzésekkel illették az alperesi jogsértéssel összefüggésben, amelynek következtében életminősége negatív módon változott.

Nem fogadta el a Fővárosi Ítéltábla az alperesnek a felperesi közrehatásra történő hivatkozását, mert az, hogy az érintett az újságírónak nem nyilatkozik még nem menti fel a sajtószervet a törvényben előírt hites, pontos tájékoztatási kötelezettség alól.

Az alperesnek a rendelkezésre álló információkat körültekintően ellenőriznie kellett volna különös tekintettel a választási kampányidőszakra és arra, hogy a felperes személyének illetve képmásának beazonosítása a cikk megírásakor sem volt egyértelmű.

Az alperesi sajtóközlemény megjelenését követően attól, hogy a felperes nem az alperesnek, hanem különböző más sajtószerveknek adott személyének tisztázása érdekében nyilatkozatot, nem minősül felperesi felróható magatartásnak és nem mentesíti az alperesi sajtószervet a valósághű tájékoztatási kötelezettség megsértése miatti jogkövetkezmények viselése alól.

Mindezen körülmények Pp. 206. § (2) bekezdése alapján történő értékelése és a felperes által igazolt sérelmek figyelembevételével a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítés összegét arányban állónak ítélte az alperesi jogsértő magatartással, az eltúlzottnak nem tekinthető.

A másodfokú bíróság a fentiekben kifejtettek és a Pp. 253. § (2) bekezdése, valamint a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét, a nem fellebbezett részét nem érintve helybenhagyta.

A másodfokú bíróság a fellebbezési eljárásban felmerült költségről a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése szerint határozott, figyelemmel a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ában, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésében foglaltakra.

Budapest, 2009. január 22.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Győriné dr. Maurer Amália s.k.
előadó bíró

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k.
bíró